

اگر در اروپا با حجاب مخالفت شود اسم آن دموکراسی است اما اگر در کشور اسلامی با بدحجابی و بی حجابی مبارزه شود ضد حقوق بشر تلقی می‌شود!

«بی حجابی زوری» را می‌گویند آزادی و حقوق بشر!

در همه جوامع و فرهنگ‌ها لزوم رعایت حداقلی پوشش انسان در سطح جامعه امری پذیرفته شده است. هر کشوری به نسبت شرایط خود محدودیت‌هایی را در برخی زمینه‌ها اعمال می‌کند که شاید کمتر در مورد آن سخنی بپوشیم. در اروپا و آمریکا به رغم ادعاهای در مورد آزادی زنان در نوع انتخاب پوشش، گزارش‌ها نشان می‌دهد روز به روز فشارها علیه زنان مسلمان محجبه بیشتر و بیشتر می‌شود.

در برخی کشورهای سکولار و مدعی بی‌طرفی، حقوق

زنان مسلمان به راحتی زیر پا گذاشته می‌شود و به هیچ عنوان اعتقاد و باوری به شخصی بودن امر حجاب وجود ندارد. این در حالی است که همان داعیه‌داران حقوق زن در جهان، همواره بر طبل ریاکاری می‌کوبند. با عبور از نقش بدیهی‌ترین حقوق زنان در کشورهای اروپایی و آمریکایی که کمتر از آن صحبت می‌شود اما نقض حقوق مسلمانان بیشتر قابل اهمیت است.

داشتن حجاب در ایران قانون است اما چگونه است که اگر در اروپا با حجاب مخالفت شود، اسم آن دموکراسی است

ولی اگر در کشور اسلامی با بدحجابی و بی حجابی مبارزه شود، ضد حقوق بشر تلقی خواهد شد؟! چرا در اروپا حجاب کامل جرم است و مهم‌تر اینکه آیا کسی با قوانین حاکم در این کشورها علیه حجاب مبارزه می‌کند؟

فرانسه به عنوان پرجمعیت‌ترین کشور مسلمان‌نشین اروپایی محسوب می‌شود. اسلام دومین دین بزرگ در فرانسه است. آمارها حاکی است بیش از ۳۰ هزار نفر از فرانسویان در چند دهه گذشته اسلام آورده‌اند. جالب است که سرشماری بیرون ادیان بر اساس قانون فرانسه

ممنوع است. اغلب دانشمندان علوم اجتماعی معتقدند این آمار بسیار پایین در نظر گرفته شده و صحبت از جمعیت حدوداً ۸ میلیون مسلمانان در فرانسه می‌کنند؛ کشوری که مهد قانون محسوب می‌شود اما در عین حال ملو از تبعیض علیه مسلمانان است.

بر خلاف تصوراتی که بعضاً مطرح می‌شود مبنی بر اینکه جامعه آزاد این حق را می‌دهد که هر کس ساده‌ترین حقوق خود را انتخاب کند و تصمیم لازم برای رعایت حقوق آنها فراهم می‌شود. این خبرها نیست و حداقل برخی

کشورها یا بعضی حقوق‌دانان و سیاست‌مداران وضع مطلوب را در شرایط خاصی برای انسان می‌دانند و حاضر به شناسایی تکثر نگرش‌ها نیستند و در پر تو چنین مبنای توصیفی، در خصوص نزاحم حقوق یا مداخله‌های مختلف در جامعه تحلیل و تجویز ارائه می‌کنند.

در این گزارش نگاهی می‌اندازیم به فشاری که زنان مسلمان در کشورهای آمریکایی و اروپایی درباره حجاب خود متحمل می‌شوند و از سوی دیگر بر برخی قوانین ساده پوشش را باهم مرور می‌کنیم.

بی حجابی زوری

زنان مسلمان ناچار به انتخاب میان شغل و ایمان

بارها و بارها برخلاف ادعای حقوق بشری زنان مسلمان ناچار شده‌اند بین ایمان خود و داشتن شغل، یکی را انتخاب کنند. سال ۲۰۲۱ سازمان دیده‌بان حقوق بشر به رأی اخیر دیوان اروپایی دادگستری رایج به حجاب زنان در محیط کار و اختیار صاحبان کار به اجبار زنان در حالی که انتقادات از رأی دیوان اروپایی کم نبود، مقامات اروپایی موضع‌گیری برای اصلاح رویکرد نهاد حقوقی یادشده ارائه نکردند. اگرچه بعضی گفته‌اند این گونه آرا و تفسیرها عملاً مورد بی‌توجهی اکثریت مردم قرار می‌گیرد و نمی‌تواند جنبه اجرائی گسترده پیدا کند اما غیرقابل انکار است که در مواردی موجب نقض حقوق زنان مسلمان در اروپا را فراهم خواهد آورد.

معلم امریکایی به زور حجاب از سر دختر ۷ساله برداشت

ششم اکتبر (۱۴مهر) معلم زن مدرسه ابتدایی در شهر مینسوتا ایالت نیوجرسی را زور روستی از سر دختر هفت ساله مسلمان کشید. طبق این گزارش، «کاساندرایات» مادر این دختر مسلمان با محکوم کردن اقدام غیرانسانی معلم مدرسه «ست بویدن» اعلام کرد، دخترش به شدت دچار تشویش و اضطراب شده و دیگر نمی‌خواهد روستی به سر کند.

استفاده از روستی ممنوع

طبق رأی دیوان اروپایی دادگستری در قبال دادخواهی فرد خانمی که حقوق آنها در محیط کار در آلمان نقض شده بود، اگر کارفرما بخواهد چهره‌های خنثی و بی‌طرف از کسب و کار خود را برای مشتری و دیگران به نمایش بگذارد تا از هر گونه بحث و جدل در محل کار خود جلوگیری کند، استفاده از هر گونه نماد سیاسی، فلسفی یا مذهبی قابل رؤیت مانند روستی در محل کار ممنوع خواهد بود. دیوان اروپایی در عین حال بر آزادی مذهب برای همه تأکید کرده است. طبق این رأی، کارفرمایان می‌توانند استفاده از روستی را در محل کار ممنوع کنند، به شرط آنکه استفاده از علامتی که بیانگر یک جهان‌بینی باشد، در

محل کار به طور عمومی ممنوع شده باشد و نیز وقتی که دلایل یا نیاز موجهی برای چنین ممنوعیتی وجود داشته باشد.

ممنوعیت سیاسی به خاطر حجاب

سال ۲۰۲۱ حزب «مانوتل ماکرون» از کاندیدا شدن یک زن مسلمان در انتخابات محلی به دلیل حجاب جلوگیری کرد. روزنامه ایندپندنت همسان زمان گزارش داده بود این زن از یک عکس با حجاب اسلامی روی یکی از اعلامیه‌های تبلیغات خود استفاده کرده بود. حزب «لا رپوبلیک آن مارش» گفت، سیاست این حزب این است که در فرانسه به عنوان کشور سکولار، نشانه‌های مذهبی نباید به صورت مستقیم در تبلیغات انتخاباتی مورد استفاده قرار گیرند.

«منیل اینتسام» از هنرمندان فرانسوی در آوریل سال ۲۰۱۸ مجبور به کناره‌گیری از مسابقات شد. دلیل کناره‌گیری وی، واکنش‌های شدید فرانسوی‌ها به حجاب او بود.

اخراج به خاطر نفرت از حجاب

در سال ۲۰۱۷ مدیر یک شرکت مشاوره‌ای در فرانسه، یکی از کارمندان خود را اخراج کرد، چون

نمی‌خواست او را با حجاب ببیند. وی پس از آنکه با شکایت این کارمند مواجه شد، در دادگاه گفت که کارمندان این شرکت خواستار خلع حجاب این زن بوده‌اند و او مجبور شده است مداخله کند و از این کارمند بخواهد حجاب خود را بردارد. رئیس این شرکت مدعی شد اخراج این زن با حجاب، با هدف حمایت از منافع شرکت بوده است و گفت که حجاب این زن، باعث آزار و اذیت برخی کارمندان شرکت شده بود. دادگاه نیز در پایان به نفع این زن با حجاب رأی نداد. این در حالی است که ادعا می‌شود شرکت‌ها در فرانسه در انتخاب کارمندان به اعتقادات آنها احترام می‌گذارند.

حملات گسترده علیه «مریم بوجیتو»

سیاستمداران فرانسه و رسانه‌های فرانسه حملات گسترده‌ای را علیه «مریم بوجیتو» رئیس منتخب «اتحادیه ملی دانشجویان» در دانشگاه سوربون در سال ۲۰۱۸ ساماندهی کردند. حملات علیه «مریم بوجیتو» پس از آن آغاز شد که وی با حجاب در تلویزیون فرانسه ظاهر شد، حتی برخی مریم را به دلیل لباس «وزیر و سنگینی» که پوشیده بود، «غیرزن» توصیف کردند و انتخاب وی را تنگ حرمت دانشگاه‌ها دانستند. پس از آن، مجله «شارلی ابدو» (مجله بدنام فرانسوی) نیز کاریکاتوری از «مریم بوجیتو» با شکل و شمایلی شبیه میمون در مجله خود به چاپ رساند. مخالفت‌ها با «مریم بوجیتو» به اینجا ختم نشد. دو سال پس از این رویداد، اعضای کمیسیون پارلمان فرانسه برای تحقیق درباره پیامدهای ویروس کرونا، در حضور در جلسه استماع نمایندگان جوانان به دلیل حضور مریم خودداری کردند، حتی «جرار کولمب» از وزرای کابینه فرانسه به مریم بوجیتو برچسب جدایی طلب زد.

تبعیض علیه زنان مسلمان در آلمان و هلند

پژوهش‌های جدید از تبعیض علیه زنان باحجاب در هلند و آلمان خبر می‌دهد. نتایج یک تحقیق جدید نشان می‌دهد زنانی که با عکس محجبه برای شغل درخواست می‌دهند، بازخوردهای مثبت کمتری از کارفرمایان دریافت می‌کنند. نتایج این پژوهش روز ۹ جولای ۲۰۲۲ (۱۸ تیر ۱۴۰۱) در مجله علمی-پژوهشی «European Sociological Review» منتشر شده است.

قوانین پوشش و حجاب

قانونی کردن حجاب در ترکیه

در حالی که در یک سال اخیر تمام دنیا و به‌شیرت زنان ایران را وادار می‌کنند حجاب از سر بردارند و شعار اختیار در آزادی پوشش را سر می‌دهند، دولت ترکیه فرماندومی بر گزار کرد که بر مبنای آن حجاب را قانونی کند؛ حجابی که تا سال ۲۰۱۳ در ترکیه ممنوع بود، به نقطه‌ای رسید که در همین یک سال اخیر که زنان مسلمان خواستار داشتن حجاب در مراکز دولتی به صورت رسمی و قانونی شدند.

مصادق حجاب اجباری در آمریکا

زاتویه سال ۲۰۲۳ قانونگذاران مجلس نمایندگان ایالت میزوری امریکا شیوه پوشش لباس را در قالب قانونی جدید تغییر دادند، در واقع قوانین سختگیرانه‌تری را به تصویب رساندند که بر مبنای آن زنان ملزم به پوشیدن کت یا ژاکت‌هایی شدند که شانه‌های آنها پوشیده شود.

فرانسه و ممنوعیت حجاب

فرانسه از جمله کشورهایی است که هر چند وقت یک بار در حال تصویب یک قانون ضدحجاب است. رویکرد تهاجمی دولت فرانسه تا جایی پیش رفت که «جرالد دارمانین» وزیر کشور فرانسه حتی کربدورهای فروش غذای حلال در فرانسه را نیز تهدید می‌کند برای ارزش‌های به اصطلاح سکولار جمهوری فرانسه خواند.

زن باحجاب حق خواندن ندارد. بر اساس قانونی که در تاریخ ۱۵ مارس ۲۰۰۴ در فرانسه تصویب شد، از دانش‌آموزانی که در نشانه‌های دینی آشکاری استفاده می‌کنند، از حضور در مدارس عمومی جلوگیری خواهد شد. این قانون به طور گسترده، به جامعه مسلمانان فرانسه آسیب زد و سبب شد تعداد زیادی از دختران مسلمان که حجاب داشتند در سال نخستی که این قانون تصویب شد، از مدارس باز بمانند. در آن سال ۱۵۰ دختر باحجاب مسلمان در پی این قانون تصمیم گرفتند مدرسه را ترک کنند. کودکانی که طی این قانون به دلیل پوشش اسلامی از مدرسه طرد شدند، با انگ انزوا از جامعه فرانسه مواجه شدند و هویت اسلامی آنها باعث محروم شدن‌شان از آموزش شد.

سنای فرانسه سال ۲۰۲۱ قانونی را به تصویب رساند که دختران زیر ۱۸ سال را از داشتن حجاب در مکان‌های عمومی منع می‌کند. این اقدام سنای فرانسه با محکومیت گسترده‌ای همراه شده است و کاربران رسانه‌های اجتماعی با هشتگ «حجاب مرا رها کن» از این قانون انتقاد کرده‌اند. این لایحه همچنین حضور مادران باحجاب را در اردوهای مدرسه‌ای منع می‌کند.

سال گذشته طرح «ممنوعیت نماز خواندن در دانشگاه‌ها» به رغم اعتراض‌های گسترده سناتورها به تصویب رسید.

پس از ممنوع شدن حجاب و نماز در دانشگاه‌های فرانسه در سال ۲۰۱۵، قانون دیگری در این کشور تصویب شد که طی آن، مریمان کودک در منازل یا مهدکودک‌ها نیز محدود شدند. در این قانون تأکید شده است در صورتی که تأکید بخصوصی از سوی والدین کودک در قرارداد کار با این افراد وجود نداشته باشد، مریمان کودک نباید هیچ گونه علامت‌های دینی آشکاری داشته باشند که منظور از آن، حجاب بوده است.

سال ۲۰۲۱ سنای فرانسه با ۱۶۰ رأی موافق در مقابل ۱۴۳ رأی مخالف، اصلاحیه‌ای را تصویب کرد که بر اساس آن «پوشیدین حجاب در مسابقات ورزشی» ممنوع شد. فوتبال‌بست‌های باحجاب در جریان یک بازی فوتبال در باغ لوگزامبورگ پاریس، به این موضوع اعتراض کردند.

اخراج زنان مسلمان یا حکم دیوان دادگستری

دیوان دادگستری اروپا (ECJ) دو سال قبل با صدور حکمی اعلام کرد کارفرمایان اروپایی می‌توانند کارکنان زن مسلمان را از پوشیدن حجاب اسلامی منع و در صورت تخطی از این اقدام آنها را اخراج کنند. این حکم در ادامه دهها دستور مشابه دیگری بود که در کشورهای اروپایی برای جلوگیری از استفاده زنان یا حتی مردان مسلمان از نشانه‌ها و لباس‌های مربوط به اعتقادات اسلامی صادر شد. مثلاً همین دیوان، سال ۲۰۱۷ هم حکم مشابهی صادر کرده و به کارفرمایان اجازه داده بود برای استفاده از آنچه «لباس‌های خنثی» نامیده می‌شود، مقرراتی وضع کنند.

ممنوعیت استفاده از روبنده در دانمارک

درصد از جمعیت دانمارک را مسلمانان تشکیل می‌دهند. طبق قانونی که در ماه می تصویب و به صورت رسمی از اول اگوست ۲۰۱۸ اجرایی شد، کسانی که صورت خود را به طور کامل بپوشانند، جریمه می‌شوند. در این قانون به صراحت به مسلمانان اشاره‌ای نشده، اما منتقدان اعتقاد داشتند این قانون اقلیت مسلمان را هدف قرار داده است. تنها چند روز پس از اعلام این خبر یک زن در دانمارک به خاطر داشتن این نوع حجاب در خیابان جریمه شد.

در هلند برهنگی کامل جرم است

وجود قوانین خاص در هلند باعث شد حتی حضور یکی از ایرانیان در تجمع اعتراضی چندین نفره در هلند به بهانه حمایت از اعتراضات تهران در پی فوت خانم مهسا امینی به نقد و نظر گذاشته شود؛ فردی که در اعتراض به قوانین ایران در کشور هلند حضور پیدا کرد، دقیقاً مجبور به رعایت قوانین پوششی همان کشور در قالب تعیین شده بود.

قوانین مربوط به پوشش دانشجویان در برخی دانشگاه‌های مطرح دنیا

دانشگاه گرین ویل شمالی

هیچ نوع لباسی از جنس حریر یا تور مجاز نیست.

کلاه، عینک آفتابی و بیگودی‌های مو در هیچ مکانی نباید استفاده شود به جز در محیط خوابگاه دانشجویان و باشگاه‌ها.

هیچ گونه لباس یا زینت آلاتی که نشان‌دهنده هر نوع بی‌حرمتی و کفر گویسی یا در برگیرنده عبارات و سوسه‌انگیز، تبلیغات مشروبات الکلی، تنباکو، مواد مخدر یا دیگر عبارات و نمادهای نامناسب است، مجاز نیست.

رنگ کردن مو مجاز نیست.

انواع شلوار، شلوارهای راحتی و شلوارک‌ها باید تا خط کمر باشند.

موارد و اقلام نامربوط آویزان از لباس، از قبیل زنجیر یا دیگر موارد به نظر نامناسب آمده و مجاز نیست.

پوشیدن لباس‌های بدن نما و آرایش کردن مجاز نیست.

زینت‌آلات بدن و صورت به جز گوشواره مجاز نیست.

دانشگاه ابریت ترکیه

برای پسران شلوارهای رسمی مشکی، سرمه‌ای، نوک‌مدادی یا قهوه‌ای تیره و برای دختران دامن‌هایی با قد متوسط به رنگ‌های مشکی، سرمه‌ای، نوک‌مدادی و قهوه‌ای تیره پوشش مجاز دانشجویی محسوب می‌شود.

پوشیدن شلوارهای غیررسمی، شلوارهای چین یا بادگیر (شلوارهای که جیب‌های زیادی دارند) قابل قبول نیست.

پیراهن‌های یقه‌دار تک‌رنگ با استین کوتاه یا بلند مجاز نیست. دوگمه‌های پیراهن‌ها باید بسته باشند.

هیچ گونه جواهر آلات به جز ساعت و یک جفت گوشواره (البته برای دختران) مجاز نیست.

سوراج کردن اعضای بدن قابل قبول نیست.

پوشیدن جوراب الزامی است و آرایش کردن مجاز نیست.

دانشگاه تگزاس

استفاده از زبورآلات ناخن و ناخن مصنوعی ممنوع است.

طول دامن نباید از بالای زانو کوتاه‌تر و بیش از حد تنگ باشد.

دامن‌های چاکسدار، پیراهن و شلوارک قابل قبول هستند، به شرط آنکه خیلی تنگ و چسبان نباشند و در شلوار نباید تنگ و چسبان باشند.

حیظه مقررات پوشش باشند.

شلوار نباید تنگ و چسبان باشد.

پوشیدن شلوار کتان از هر رنگ، شلوار کشی و ورزشی، جوراب شلواری، لباس زیر و عرق‌گیر مجاز نیست.

پاشنه کفش نباید از حد مشخصی بلندتر باشد.

صندل‌های راحتی و دمپایی‌های کثافی نباید پوشیده شوند.

کفش‌های تنیس چرمی در رنگ‌های متعارف قابل قبول است.

پوشیدن لباس‌های بدن نما مجاز نیست.

پوشیدن جوراب‌های زنانه و مردانه ضروری است، اما پوشیدن جوراب‌های زنانه تزئینی و طرح‌دار (نظیر جوراب توری و غیره) مجاز نیست.

دانشگاه بریسول

در دانشگاه بریسول انگلستان، پوشیدن شلوارهای «لی» و شلوارک مجاز نیست.

لباس دانشجویان باید حداقل بدن را از شانه تا زانو بپوشانند.

به عنوان یک قاعده کلی، مردان باید در محیط بالینی، پیراهن، کراوات و شلوار می‌مورد استفاده قرار دهند. زنان هم می‌توانند پیراهن و بلوز مناسب و راحت با شلوار یا دامن بر تن کنند.

لباس، برای خانم‌ها باید حداقل بدن را از شانه تا زانو بپوشانند. عریان کردن بدن ممنوع است.

زبورآلات باید در کمترین میزان ممکن مورد استفاده قرار گیرد. گوشواره‌های آویزان و نیز سوراج کردن اعضای صورت نامناسب و ممنوع است.

لباس‌ها نباید حاوی علائم، نشان‌ها و تصاویر برچسته باشند.

دانشگاه هاروارد

پوشش شلوار جین در همه انواع آن در محوطه دانشگاه ممنوع است.

لباس‌های چسبان، لباس راحتی، عرق‌گیر، لباس بدنسازی، شورت ورزشی و شلوارک در هیچ زمانی و هیچ مکانی مجاز نیست، مگر در مواردی که فرد در قسمت مربوط به اتاق خواب خویش حضور دارد.

پوشیدن شلوار جین مناسب (بدون زدگی و پارگی) تنها در اتاق چارلز ریور و بالکن‌ها و در آخر هفته‌ها در سرتاسر باشگاه مجاز و در سایر اماکن ممنوع است.

